

Tekst: Mads Flinterup Foto: Reiner Bernhardt

Grænseoverskridende jagt 2

Effektiv forvaltning - drop grænserne! Sådan lyder budskabet her i anden del af artiklen om, hvordan man forvalter kronvildt bedst muligt i store områder.

SET OVER EN bred kam er der to store udfordringer i den måde, hvorpå vi driver jagt på klobbærende vildt i Danmark: Vi forstyrrer for meget, og vi skyder for lidt!

Når jeg postulerer, at vi skyder for lidt, skal det ses i det lys, at i de fleste egne bliver bestandene af kron- og dåvildt ved med at vokse. Mange steder er bestandene langt over landbrugets smertetærskel. Ser vi på råvildtbestanden, skydes der overordnet set for få råer og lam.

I artiklen Grænseoverskridende jagt (Jæger 3/2014, s. 40) skildrede jeg min deltagelse i en reviroverskridende fællesjagt på 15.000 ha. I dansk målestok en helt utænkelig jagt. Men hvis vi skal tage hånd om bestandsekspllosionen af då- og kronvildt, er der kun én vej at gå: Samarbejde på tværs af ejendomsskel. De første forsøg med den slags jagter er gjort. Flere af Naturstyrelsens lokalenheder har i samarbejde med private nabolodsejere gjort forsøget. Samarbejde mellem udelukkende private lodsejere er også forsøgt med større eller mindre held omkring Hovborg, Oustrup Hede og på Djursland. At ændre måden, vi

plejer at gøre tingene på, tager tid. Men ser vi lidt nærmere på de knaster, som kan ligge i vejen, er det måske slet ikke så svært, hvis blot vi som naboer tør stole på hinanden.

Et fælles mål

Forudsætningen for at ændre noget er at blive enig om et fælles mål. Heri ligger den helt store hurdle, for de fleste jægere synes umiddelbart ikke, at der er for meget klobbærende vildt. Men hvad skyldes egentlig denne holdning? Reelt set udspringer den af, at sidst, jægeren var på jagt, skød han ikke noget kronvildt. Heraf konkluderes det, at hvis der er mere kronvildt i området, er der en større sandsynlighed for, at næste gang, han kommer på terrænet, skyder han kronvildt. Landmænd m.fl., som har erfaret omkostningen ved den nuværende bestandstæthed, har på den baggrund overordentligt vanskeligt ved at argumentere for, at der er for meget klobbærende vildt i området. Men ser vi nøgternt på udfordringen, melder de fleste hjortevildtgrupper lo-

Et forvaltningsmål om at skyde gamle hjorte indfries ikke ved afskydning på store jagter. Her er selektiv afskydning i brunsttiden det rigtige værktøj.

Formålet med at starte jagten på samme tid i hele området er at give alle lodsejere en fair mulighed for at nedlægge vildt på dagen.

kalt om alt for tætte bestande af især kronvildt. Første skridt på vejen er dog stadig at opnå alle lodsejeres forståelse af, at der er for meget klovbærende vildt, således at målet bliver at få skudt noget mere.

Ser vi på situationen i Gartow-Lüchow-området - som beskrevet i Grænseoverskridende jagt - så udarbejder Hochwildring'en i fællesskab afskydningsplanen for det samlede område på 15.000 ha. Den tyske jagtlovgivning gør, at afskydningsplanen skal godkendes af den lokale myndighed. I Gartow-Lüchow-sammenslutningen er man enige om, at bestandskurven for kronvildt skal knækkes. Man er samtidig enig om, at bestanden har et underskud af voksne hjorte. Ifølge afskydningsplanen for 2013/14-sæsonen er målet for afskydningen 560 kronstyr, heraf 110 hjorte - og af disse maksimalt fire mellemaldrende hjorte (fem-ni år) og 16 gamle hjorte (10 år eller ældre).

Er der noget at skyde?

Desværre er mange jægere tynget af mentaliteten: Hvis jeg ikke gør det, så gør naboen det. Hvorfor vi har behov for at stille dette skræmmebillede op omkring vores nabo, er lidt af en gåde. Men er vi først kommet så langt, at vi har fået et fælles mål, og i dette tilfælde er blevet enige om, at vi skal jage mere effektivt for at få skudt noget mere, er gassen så at sige gået af ballonen. Naboen evne til at nedlægge vildt bliver pludselig et aktiv.

En af de sten i skoen, vi ofte møder i forhold til at lave jagt på tværs af ejendomsskel, er frygten for, at naboen ikke overholder den aftalte parole. Her er - man fristes næsten til at sige som altid - hjortene i fokus. Men er målet med jagten at få skudt mest muligt og bremset bestandstilvæksten, skal fokus være på de producerede og de producerende dyr.

I Gartow-Lüchow-sammenslutningen kendes denne frygt stort set ikke længere. På et revir, hvor den pågældende jagtlejer selv var forhindret i at afvikle jagt på dagen, havde man kvit og frit stillet arealet til rådighed for jagtens afvikling. Arealet var i forvejen indrettet med skydetårne m.v., så det var blot bemanningen af disse, som skulle til. Revirindehaverens eneste betingelse var, at han skulle have hvert andet stykke vildt, som måtte blive leveret på hans terræn.

Naboen skyder det hele

En anden frygt, som rettelig er en anden side af den samme sag, er, at man er bange for, at andre høster frugten af ens egen indsats. Der er måske investeret både tid og penge i at pleje vildtet og anlægge foderagre etc. Afkastet af disse omkostninger vil man naturligvis gerne selv høste. I sådan en situation kan man jo frygte, at det kronvildt, som normalt står på ens eget terræn, på selve dagen for jagten slet ikke kommer for på ens eget terræn. Det være, hvad det være vil, men frygten for, at kronvildtet bliver hårdt beskudt på nabeterrænet, er nok til at holde nogle jægere vågne flere nætter op til jagten. I denne situation er der to ting, man bør fokusere på:

For det første. Uanset hvor meget du gør for at fastholde vildtet på dit terræn via foder og ro m.v., vil naboen også bidrage til opretholdelsen af den store vildtbestand. Mange steder ligger hovedvægten af fødeindtaget på landbrugsarealer m.v. uden for jagtsæsonen og i særdeleshed uden for lovlig skydetid. Det gør eksempelvis, at landmanden, som har omkostninger til kronvildtet i store dele af året, alene kommer til at bære et tab, uden at han har en reel mulighed for at høste en indtægt i form af jagtleje og kød.

For det andet. Vildtet vil - selv under jagt - stadig foretrække det område, hvor det typisk opholder sig. Vildtet opholder sig i dagtimerne, hvor det føler sig mest tryk - eller mindst forstyrret, om man vil. Så hvis dit jagtterræn reelt set er et bedre opholdssted for vildtet end dine naboers jagtterræner, vil du også få det største afkast af en sådan jagt.

Ser vi på jagten i Gartow-Lüchow-sammenslutningen, er formålet med at starte jagten på samme tid over hele arealet at give alle lodsejere en mulighed for at få nedlagt vildt på dagen. Målet er at få maksimalt udbytte af den forstyrrelse, som jagten laver. Hvis jagten påbegyndes på forskellige tidspunkter, vil dyrene meget hurtigt søge til det område, hvor de per instinkt oplever størst sikkerhed. Overordnet set blev der på de tre timers jagt nedlagt 1,8 stykke klobbærende per 100 ha. Men ser vi alene på Peter Burkhardts 239 ha, blev udbyttet her 7,5 stykker klobbærende vildt per 100 ha. Det er et udtryk for, at Peter driver >

Billederne på dette opslag stammer ikke fra den beskrevne jagt, men fra en lignende tysk fællesjagt.

Hele det sociale aspekt betyder meget, når tyskerne holder fællesjagter. Og uden mad og drikke ...

> jagten på sit revir med stor kløgt og omtanke. På omkring halvdelen af reviret drives der kun jagt på de to årlige fællesjagter. Ud over disse to jagter drives jagten hos Peter alene som gruppeanstand. Her sidder op til 10 jægere over en weekend på anstand i kanten af Peters revir. Dvs. anstand fredag aften, lørdag morgen og aften samt søndag morgen. Sådanne jagter drives maksimalt fire gange på et år.

Ikke jagt nok?

En række jagtlejere ville måske føle, at man mister nogle af de frihedsgrader, som giver jagten værdi. Kun to selskabsjagter pr. sæson synes måske ikke at give nok invitationsmuligheder osv. Her er det væsentligt at huske på, at hovedformålet med den reviroverskridende jagt er at forstyrre mindre og skyde mere. Men mængden af skytter, som skal til for at sikre en ordentlig dækning af arealet, så vildtet ikke blot veksler uden om samtlige poster, gør, at mængden af invitationer pludselig øges markant.

Endvidere er den eneste reelle forpligtelse, man binder sig til i et sådant område, helhjertet at bidrage til den eller de reviroverskridende jagter. Hvad man jagtmæssigt gør på sit eget areal derudover, falder jo alene tilbage på en selv.

Kronvildtudbyttet af den konkrete jagt i Gartow-Lüchow-sammenslut-

ningen svarer til 20% af den samlede planlagte afskydning af kronvildt. Styrken er her, at de 20% er nedlagt på tre timer! Men det efterlader samtidig en betragtelig del af afskydningen til de i alt syv(!) måneder, hvor kronvildt er jagtbart i området!

Min oplevelse i Gartow-Lüchow viser tydeligt, at det sociale vægtes højt. Jeg har i hvert fald til gode at opleve en dansk jagt, hvor en slagter griller, og hvor der er opstillet fadølsanlæg m.v. efter jagten. Der er ingen tvivl om, at det er en anden måde at tænke jagt på, end vi traditionelt gør det i Danmark. Men rettelig er det vel blot fadølsankeret, der adskiller jagten markant fra det fælleskab, som mange værdsætter omkring den svenske elgjagt?

Kan ikke komme af med vildtet?

Et af de argumenter, som ofte bruges for ikke at nedlægge mere vildt, er problemet med afsætning. Det er de færreste husholdninger, der konsumerer mere end ét stykke kronvildt om året. Her er udfordringen, at det er svært og omkostningstungt at afsætte få stykker vildt. Men når man jager sammen over et meget stort areal, vil der komme meget vildt på én gang. Det vil få omkostningerne til afsætning til at falde markant. En kommerciel vildthandler kører gerne efter en vognfuld vildt. Således kan

fælleskabet omkring jagten også være med til at øge omsætningen af vildtkød til glæde for den almindelige danske forbruger. Samtidig vil kødet kunne kapitaliseres til glæde for den jæger, som allerede har fryseren fuld.

At skrotte ejendomsskel i forbindelse med fællesjagt vil være et paradigmeskifte for jagten i Danmark. Men det vil gøre vores forvaltning mere effektiv! Men jeg vil også hævde, at vores jagtopplevelser og ikke mindst samarbejdet og derved glæden ved jagt bliver større.

mf@jaegerne.dk

Peter Burkhardt, som nævnes i disse artikler, er forfatter til to bøger – naturligvis på tysk – som beskriver, hvorledes man med respekt for fælleskabet med sine jagtneboer kan optimere jagten på sit eget revir. Bøgerne er udgivet på Müller Rüscliikon Verlag og har titlerne: Ein Jahr im Rotwildrevier og Das Waldrevier. Foto: Hans Grove Buch

Ikke kun kronvildtet, men også vildsvinene, ser skovfolk og landmænd gerne decimeret på grund af de mange skader, de forvolder.